

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 2011/148
Karar Sayısı : 2012/186
Karar Günü : 22.11.2012
R.G. Tarih-Sayı : 08.10.2013-28789

İPTAL DAVASINI AÇANLAR : Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri Emine Ülker TARHAN ve Muharrem İNCE ile birlikte 114 milletvekili

DAVANIN KONUSU : 24.10.2011 günlü, 656 sayılı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin:

A- İlk ve esas incelemelerinde, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 59. ve 60. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ'ın reddine,

B- Tümünün ve ayrı ayrı tüm maddeleri ile eki (I) ve (II) sayılı cetveller ile (1) ve (2) sayılı listelerin Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 87., 91., 123. ve 163. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına,

karar verilmesi istemidir.

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Kanun Hükmünde Kararname Kuralları

24.10.2011 günlü, 656 sayılı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin iptali istenen kuralları ile eki cetvel ve listeler şöyledir:

'MADDE 1- (1) *Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı; Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.*

MADDE 2- (1) *İşbirliğinde bulunulması hedeflenen devletler ve topluluklarla iktisadi, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarındaki ilişkileri projeler, programlar ve faaliyetler aracılığıyla geliştirmek, yapılacak katkı, yardım ve ilgili süreçleri yürütmek ve kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak üzere, Başbakanlığa bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı kurulmuştur. Kurumun kısa adı TİKA'dır.*

(2) *Başkanlığın teşkilatı ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir.*

(3) *Başbakan, Başkanlığın yönetimi ile ilgili yetkilerini gerekli gördüğü takdirde bir Bakan eliyle yürütebilir. Bu Kanun Hükmünde Kararnamede geçen Bakan deyiminden Başbakan veya ilgili Bakan anlaşılır.*

MADDE 3- (1) *Başkanlığın görevleri, 5/5/1969 tarihli ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, şunlardır:*

a) *İşbirliğinde bulunulması hedeflenen ülke ve topluluklarla iktisadi, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarındaki ilişkileri karşılıklı kalkınmaya da katkıda bulunacak şekilde projeler ve faaliyetler temelinde geliştirmek, söz konusu ülke ve toplulukların kalkınma hedef ve ihtiyaçlarına uygun işbirliği program ve projelerini hazırlamak veya hazırlatmak, bununla ilgili gerekli düzenlemeleri ve takibi yapmak ve bunların uygulanmasında koordinasyonu sağlamak.*

b) *İşbirliğinde bulunulması hedeflenen ülke ve toplulukların iktisadi gelişim sürecinde ihtiyaç duyacakları ekonomik altyapı araçlarını ve destek programlarını hazırlamak, ekonomik büyüme, yatırım ortamının hazırlanması ve geliştirilmesi, işsizliğin ve yoksulluğun azaltılması, eğitim seviyesinin yükseltilmesi, iyi yönetim, kadın ve ailenin toplumsal yaşamda ve kalkınmadaki rolü, bilgi teknolojileri transferi, çevre ve doğal kaynakların yönetimi, enerji, altyapı, sürdürülebilir kalkınma gibi alanlarda katkı temin etmek, bu ülkelere kurumsal, insan kaynakları ve benzeri alanlarda kapasite geliştirme destekleri sağlamak.*

c) *Gerektiğinde yabancı ülke ve topluluklara yapılacak insani yardım ve teknik desteklerin koordinasyonunu sağlamak.*

ç) *Kalkınma alanında ulusal ve yararlanıcı ülkelerin kamu kurumları, üniversiteleri, sivil toplum ve özel sektör kuruluşları ile işbirliği halinde program, proje ve faaliyetler gerçekleştirmek ve gerektiğinde uzman desteği sağlamak.*

d) *İşbirliği yapılması hedeflenen ülke ve topluluklarda kamu yönetimi, hukuk, eğitim, kültür ve diğer sosyal alanlardaki işbirliğini güçlendirmek amacıyla proje ve programlar hazırlamak, hazırlatmak ve uygulamak, bu ülke ve topluluklardan eğitim ve staj amacıyla Türkiye'ye gönderilecek kamu görevlileri ve diğer kişilere burs ve benzeri destek sağlamak.*

e) *Yurtdışında kültürel işbirliği programları yürütmek ve gerektiğinde Türk kültürüyle ilgili faaliyet gösteren merkezlerle işbirliği yapmak.*

f) *Kalkınma yardımları ve ülkemizin dış yardımlarıyla ilgili uygulama ve teknik koordinasyon ile takibi sağlamak, envanter hazırlamak ve raporlar yayınlamak.*

g) *Yurtdışında bulunan ortak tarihi, kültürel ve toplumsal mirasın ve değerlerin korunmasına, toplumlar arası önyargıların giderilmesine ve medeniyetler arası diyalogun güçlendirilmesine yönelik sosyal ve kültürel proje ve çalışmaları uygulamak.*

ğ) *Görev alanıyla ilgili olarak uluslararası işbirliğine ilişkin çalışmalarda yer almak ve koordinasyonu sağlamak, gerektiğinde uluslararası kuruluşlar ve bunların temsilcilikleriyle ortaklaşa projeler yürütmek.*

h) İşbirliğinde bulunulması hedeflenen ülkelerin yanı sıra, özellikle tarihi, coğrafi, sosyal ve kültürel bağlarımızın bulunduğu ülkelere, ilgili ülkenin kalkınmışlık düzeyine bakılmaksızın, teknik katkı ve destekte bulunmak ve ortak projelere açık olan tüm ülkelerden gelecek talepleri değerlendirmek.

ı) Başkanlığın faaliyetleri kapsamında programa alınacak ülke ve topluluklara yönelik işbirliği ve yardım projeleri hakkında Danışma Kuruluna bilgi vermek.

i) Mevzuatla Başkanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

MADDE 4- (1) *Başkan, Başkanlığın en üst amiri olup, Başkanlık hizmetlerini; mevzuata, hükümetin genel siyaseti, dış politikası ve Danışma Kurulu tavsiyeleri çerçevesinde Başkanlığın amaç ve politikaları ile işbirliği kapsamındaki ülkelerin ihtiyaçlarına uygun olarak yürütmek ve faaliyet alanına giren konularda diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Başkan, Bakana karşı sorumludur.*

(2) *Başkana yardımcı olmak üzere üç Başkan Yardımcısı atanabilir. Başkan Yardımcıları, Başkan tarafından verilen görevleri yerine getirir ve Başkana karşı sorumludur.*

MADDE 5- (1) *Başkanlığın hizmet birimleri şunlardır:*

a) Orta Asya ve Kafkaslar Dairesi Başkanlığı.

b) Balkanlar ve Doğu Avrupa Dairesi Başkanlığı.

c) Ortadoğu ve Afrika Dairesi Başkanlığı.

ç) Doğu ve Güney Asya, Pasifik ve Latin Amerika Dairesi Başkanlığı.

d) Dış İlişkiler ve Ortaklıklar Dairesi Başkanlığı.

e) Hukuk Müşavirliği.

f) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

g) İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı.

(2) *Birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen Daire Başkanlıklarının görev alanına giren ülkeler Başkan tarafından belirlenir. Bu Daire Başkanlıkları, görev alanlarına giren ülkelerle sınırlı olarak 3 üncü maddede sayılan görevler ile Başkan tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.*

(3) *Dış İlişkiler ve Ortaklıklar Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:*

a) Birden fazla ülke ve bölgeyi ilgilendiren program, proje ve faaliyetler için 3 üncü maddede sayılan görevleri, ilgili Daire Başkanlıkları ile işbirliği içinde yerine getirmek.

b) Kalkınma yardımları ile teknik destek ve insani yardımları, sivil toplum kuruluşları ve gönüllü kuruluşlarla işbirliği halinde geliştirmek ve uygulamak.

c) Uluslararası kuruluşlar ve diğer ülkelerin kalkınma teşkilatları ile işbirliği yapmak, ortak finansman ve benzeri yöntemlerle program, proje ve faaliyetler geliştirmek ve uygulamak.

ç) Başkan tarafından verilen benzeri diğer görevleri yapmak.

(4) Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

a) 26/9/2011 tarihli ve 659 sayılı Genel ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapmak.

b) Başkan tarafından verilen benzeri diğer görevleri yapmak.

(5) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve mali hizmetler birimlerine verilen görevleri yürütmek.

b) 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre Başkanlığa yapılacak başvuruların etkin, doğru ve süresinde sonuçlanmasını sağlamak için gerekli çalışmaları yapmak.

c) Başkan tarafından verilen benzeri diğer görevleri yapmak.

(6) İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Başkanlığın insan kaynakları politikasını ve planlamasını yapmak.

b) Başkanlık personelinin atama, nakil, disiplin, terfî, ücret, sağlık, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek.

c) Başkanlığın eğitim planını hazırlamak, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek, uygulamak ve değerlendirmek.

ç) 5018 sayılı Kanunda yer alan esaslar çerçevesinde Başkanlığın birimleri ile yurtdışındaki ofislerinin ihtiyacı olan her türlü yapım, satın alma, kiralama, bakım ve onarım, ulaştırma ve benzeri idari ve mali hizmetleri yürütmek.

d) Evrak bilişim ve yönetim sistemini, e-Devlet uygulaması çerçevesinde genel evrak ve dokümantasyon hizmetlerini temin etmek, yürütmek, güncellemek ve yerine getirilmesini denetlemek.

e) Başkanlık kütüphane ve arşiv hizmetlerini yürütmek.

f) Başkanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek

g) Başkanlığın birimleri ile yurtdışındaki ofislerinin bilgi teknolojileri altyapısını kurmak, işletmek, bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, bunlara ait hizmetleri ilgili birimler ile yürütmek, bilgi işlem projeleri ile ilgili birimler arasında koordinasyon ve işbirliğini sağlamak, bilişim teknolojisindeki gelişmelere uygun yazılımları üretmek veya sağlamak.

ğ) Başkan tarafından verilen benzeri diğer görevleri yapmak.

MADDE 6- (1) Başkanlığın yurtdışında yürüteceği program, proje, faaliyet ve yardım işlemlerinin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması için Program Koordinasyon Ofisleri kurulabilir.

(2) Program Koordinasyon Ofislerinde, Başkanlık personelinden görevlendirilenler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilen ve Ofis hizmetlerinde çalışan personelin niteliği, sayısı, görev süresi ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personele yapılacak ödemeler dışında kalan diğer harcamaların neler olacağı ve harcamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.

MADDE 7- (1) Danışma Kurulu; Bakanın başkanlığında, Bakanın belirleyeceği kamu kurum ve kuruluşlarının bağlı ya da ilgili buldukları bakan tarafından görevlendirilen temsilcilerin katılımıyla oluşturulan bir istişare kuruluudur. Başkan ve Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Danışma Kurulunun doğal üyesidir.

2) Danışma Kurulunun istişare edeceği konuların nitelik ve özelliklerinin gerektirmesi halinde Başkan Yardımcıları ve ilgili Daire Başkanları da Kurul Başkanınca toplantıya çağırılır.

(3) Kurul yılda en az bir defa olmak üzere Bakanın daveti üzerine toplanır. Bakan bu yetkisini Başkana devredebilir. Başkan, Bakanın yetki vermesi halinde Kurula Başkanlık edebilir. Kurulun sekreteryaya hizmetleri Başkanlıkça yürütülür.

(4) Danışma Kurulu, Başkanlığın faaliyetlerinin kapsam, ilke ve önceliklerinin belirlenmesi ile bu faaliyetlerin hükümetin genel siyaseti ve dış politika hedefleri çerçevesinde gerçekleşmesi amacıyla tavsiye niteliğinde kararlar alır.

MADDE 8- (1) Başkanlık, görev alanına giren konularla ilgili olarak çalışmalarda bulunmak üzere diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve konu ile ilgili uzmanların katılımı ile geçici çalışma grupları oluşturabilir.

MADDE 9- (1) Başkanlığın her kademedeki yöneticileri, görevlerini mevzuata, stratejik plan ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur.

MADDE 10- (1) Başkan ve her kademedeki Başkanlık yöneticileri, sınırlarını yazılı olarak açıkça belirtmek ve yazılı olmak kaydıyla yetkilerinden bir kısmını alt kademelere devredebilirler. Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur.

MADDE 11- (1) Başkanlık, hizmet ve görevleriyle ilgili konularda diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mahalli idareler ile gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir.

(2) Yurtdışında teknik, kültürel, sosyal, insani ve benzeri yardım faaliyetlerinde bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kaynağı kullanan diğer kuruluşlar, bu yardım faaliyetleriyle ilgili projelerini gerekli görülen hallerde Başkanlık kanalıyla gerçekleştirebilirler.

MADDE 12- (1) Başkanlık; görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve önceden kanunla düzenlenmiş konularda idari düzenlemeler yapabilir.

MADDE 13- (1) Başkanlıkça yürütülecek projelerin belirlenmesi, uygulanması, takibi ve sonuçlandırılması, gerekli koordinasyonlarla bu proje ve faaliyetlerin sponsorlar aracılığıyla yapılmasının sağlanması, Başkanlığın faaliyet ve amaçlarına uygun yayın ve tanıtım yapılması ve bu yayınlarla ilgili olarak ödenecek ücretler ile bu alanda yazılı ve görsel basın organlarının ve internet medyası aracılığıyla yapılacak yayınların desteklenmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 14- (1) Başkanlıkta; Başkan müşterek kararlar, Başkan Yardımcıları, Daire Başkanı ve I. Hukuk Müşaviri Başkanın teklifi ve Bakanın onayı ile atanır. Bakan, gerekli gördüğü hallerde atama yetkisini Başkana devredebilir. Bu kadrolar dışındaki diğer personel Başkan tarafından atanır.

MADDE 15- (1) Başkanlık kadrolarının tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.

MADDE 16- (1) Başkanlık personeli, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir.

(2) Başkanlık, görev alanına giren konularda çalıştırılmak üzere TİKA Uzmanı ile TİKA Uzman Yardımcısı istihdam eder.

(3) TİKA Uzman Yardımcılığına atanabilmek için 657 sayılı Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ek olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) En az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak.

b) Yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak.

c) Sınavın yapıldığı yılın Ocak ayının ilk günü itibarıyla otuzbeş yaşını doldurmamış olmak.

ç) Başkanlıkça belirlenen yabancı dillerden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (B) düzeyinde puan almak veya Yükseköğretim Kurulunca buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı veya Yükseköğretim Kurulunca bu sınava denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan sınavlarla ölçülmeyen yabancı diller için; ilgili dilde en az üç yıllık ortaöğretim veya ön lisans, lisans veya yüksek lisans diploması almış olmak ya da o dilin resmi dil olarak konuşulduğu ülke resmi makamları tarafından düzenlenen sınavda %80 oranında başarılı olmak.

(4) *TİKA Uzman Yardımcılığında en az üç yıl çalışanlar, Başkanlıkça yapılacak yeterlik sınavında başarı göstermek şartıyla TİKA Uzmanı unvanını alırlar. Üst üste iki defa yeterlik sınavında başarı gösteremeyenler durumlarına uygun diğer kadrolara atanırlar.*

(5) *TİKA Uzmanı ile Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı ve yeterlik sınavı ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.*

(6) *Başkanlıkta; Başkan, Başkan Yardımcısı, Daire Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Hukuk Müşaviri, TİKA Uzmanı ve TİKA Uzman Yardımcısı kadrolarına atanan personel bu kadrolar karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın, sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Bu suretle çalıştırılacak personele, atandığı kadronun unvan ve derecesine göre, bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı cetvelde yer alan taban ve tavan ücretleri arasında kalmak üzere, Bakan tarafından belirlenecek tutarda aylık brüt sözleşme ücreti ödenir. Söz konusu personele, çalıştıkları günlerle orantılı olarak, hastalık ve yıllık izinleri dâhil, Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarında ikramiye ödenir. Bunlardan üstün gayret ve çalışmaları sonucunda emsallerine göre başarılı çalışma yaptıkları tespit edilenlere, Başkanın teklifi üzerine bağlı bulunulan Bakan onayı ile Haziran ve Aralık aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarına kadar teşvik ikramiyesi ödenebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu fıkra kapsamındaki personele yapılacak diğer ödemeler Bakanlar Kurulunca belirlenir.*

(7) *Başkanlıkta, 657 sayılı Kanuna ve diğer mevzuat hükümlerine bağlı kalmaksızın, sözleşme ile yerli veya yabancı uzman istihdam edilebilir. Sözleşmeli olarak istihdam edilecek personel, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Bu personelin istihdam usul ve esasları yönetmelikle belirlenir. Bunlara ödenecek ücretin tutarı, birinci dereceli kadroda bulunan TİKA Uzmanına mali haklar kapsamında yapılan ödemeler tutarını geçmemek üzere Başkan tarafından tespit edilir. Bu fıkra uyarınca çalıştırılacakların sayısı elliye geçemez. Başbakan onayı ile bu sayı iki katına kadar artırılabilir. Bu fıkraya göre istihdam edilecek sözleşmeli uzmanların yurtiçi ve yurtdışındaki üniversitelerin en az dört yıllık eğitim veren ve Başkanlıkça belirlenen bölümlerinden mezun olmaları şartı aranır.*

MADDE 17- (1) *8/6/1984 tarihli ve 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde sayılan kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar kurumlarının, aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Başkanlıkta görevlendirilebilir. Bunların geçici görev yollukları Başkanlık tarafından ödenir. Başkanlığın bu konudaki talepleri, ilgili kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. Bu personel, kurumlarından aylıklı izinli sayılır. İzinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgili özlük hakları devam eder ve bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfileri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın süresinde yapılır.*

(2) *Üniversite öğretim elemanları, özel bilgi ve ihtisas gerektiren işler için 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesine göre Başkanlıkta görevlendirilebilir.*

MADDE 18- (1) *Başkanlığın gelirleri şunlardır:*

a) *Genel bütçeden yapılacak yardımlar.*

- b) Başkanlığa yapılacak her türlü bağış, yardım ve vasiyetler.
- c) Lüzumu halinde, Başbakan onayı ile diğer kaynaklardan yapılacak transferler.
- ç) Başkanlık gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler.
- d) Diğer gelirler.

MADDE 19- (1) Başkanlığa verilen görevlerden yurtdışında veya doğrudan yurtdışındaki faaliyetlere yönelik olarak kullanılmak üzere tefrik edilen ödeneklerden Bakan tarafından belirlenecek olan kısımlar Başkanlık bütçesine gider kaydedilmek suretiyle özel hesaba aktarılır. Bu hesaplardan yapılan harcamalar 5018 sayılı Kanun ve 4734 sayılı Kanun hükümlerine tabi değildir. Aktarılan tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi ve alımlarda kullanılacak ihale yöntemlerine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Başkanlıkça müştereken belirlenir.

MADDE 20- (1) 2/5/2001 tarihli ve 4668 sayılı Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta; 4668 sayılı Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna yapılmış olan atıflar bu Kanun Hükümünde Kararnameye, Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığına yapılan atıflar Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığına, Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının bağlı olduğu Bakana yapılan atıflar Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının bağlı olduğu Bakana yapılmış sayılır.

(3) Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığına ait kadrolar iptal edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin eki cetvellerden çıkarılmış ve ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvele Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı bölümü olarak eklenmiştir.

(4) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (II) sayılı cetvelin 'B) Özel Bütçeli Diğer İdareler' bölümünün 30 uncu sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'30) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı'

(5) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) 36 ncı maddesinin 'Ortak Hükümler' bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde yer alan 'Teknik Yardım Uzman Yardımcıları' ibaresi 'TİKA Uzman Yardımcıları' ve 'Teknik Yardım Uzmanlığına' ibaresi 'TİKA Uzmanlığına' şeklinde değiştirilmiştir.

b) 152 nci maddesinin 'II-Tazminatlar' kısmının 'A-Özel Hizmet Tazminatı' bölümünün (i) bendinde yer alan 'Teknik Yardım Uzmanları,' ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı bölümün (h) bendine 'Milli Eğitim Uzmanları' ibaresinden sonra gelmek üzere ', TİKA Uzmanları' ibaresi eklenmiştir.

c) Eki (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin 'I' Genel İdare Hizmetleri Sınıfı' bölümünün;

1- (c) bendinde yer alan 'Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanı' ibaresi 'Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanı' şeklinde değiştirilmiştir.

2- (f) bendinde yer alan 'Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkan Yardımcısı' ibaresi 'Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkan Yardımcısı' şeklinde değiştirilmiştir.

3- (h) bendinde yer alan 'Teknik Yardım Uzmanları' ibaresi 'TİKA Uzmanları' şeklinde değiştirilmiştir.

ç) Eki (II) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin '2. Yargı Kuruluşları, Bağlı ve İlgili Kuruluşlar ile Yüksek Öğretim Kuruluşlarında' bölümüne 'Türkiye İstatistik Kurumu Daire Başkanı,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Daire Başkanı,' ibaresi eklenmiştir.

d) Eki (IV) sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 7 nci sırasına 'Daire Başkanı' ibaresinden sonra gelmek üzere ', Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Daire Başkanı' ibaresi eklenmiştir.

(6) 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına 'Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanına,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanına ve bu Başkanlığın yurtdışındaki Program Koordinasyon Ofisi sorumlusuna,' ibaresi eklenmiştir.

(7) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına 'Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı,' ibaresi eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanmasına ilişkin düzenlemeler, bir yıl içinde yürürlüğe konulur. Bu düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığına ait her türlü taşınır, taşıt, araç, gereç, malzeme, demirbaş, borç ve alacaklar, yazılı ve elektronik ortamdaki kayıtlar ve diğer dokümanlar ile geçici süreli olarak görevlendirilenler de dâhil kadro ve pozisyonlarda bulunan personel hiçbir işleme gerek kalmaksızın Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığına devredilmiş sayılır. Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının kullanımında bulunan veya mülkiyeti Hazineye ait olup da Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığına tahsisli taşınmazlar hiçbir işleme gerek kalmaksızın Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığına tahsis edilmiş sayılır.

(2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2011 mali yılı harcamaları, 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa istinaden Maliye Bakanlığınca yeni bir düzenleme yapıncaya kadar Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2011 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanır.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinde Başkan, Başkan Yardımcısı, I. Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, Müdür ve Şube Müdürü kadrolarında bulunanların görevleri sona erer. Başkan, Başkan Yardımcısı, I. Hukuk Müşaviri ve Daire Başkanı kadrolarında bulunanlar ekli (2) sayılı liste ile ihdas edilen Başkanlık Müşaviri kadrolarına; Müdür ve Şube Müdürü kadrolarında bulunanlar aynı liste ile ihdas edilen Araştırmacı kadrolarına halen buldukları kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bu fıkra ile ihdas edilen Başkanlık Müşaviri ve Araştırmacı kadroları, herhangi bir sebeple boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

(2) Bu Kanun Hükmünde Kararname ile kadroları kaldırılan personelden; Daktilograf ve Anbar Memuru kadrolarında bulunanlar mevcut kadro, derece ve kademeleri dikkate alınarak Memur unvanlı kadrolara, Şef ve Uzman kadrolarında bulunanlar mevcut kadro, derece ve kademeleri dikkate alınarak ekli (1) sayılı liste ile ihdas edilen Araştırmacı kadrolarına atanırlar.

(3) Yukarıdaki fıkralarda belirtilenler dışında kalanlardan kadro ve görev unvanı değişmeyenler Başkanlık için ihdas edilen aynı unvanlı kadrolara halen buldukları kadro dereceleriyle başka bir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır. Kadro ve görev unvanı değişenler en geç altı ay içinde derece ve kademelerine uygun kadrolara atanır.

(4) Teknik Yardım Uzmanı ve Teknik Yardım Uzman Yardımcıları kadrosunda bulunanlar TİKA Uzmanı ve TİKA Uzman Yardımcısı kadrolarına hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır. Teknik Yardım Uzmanı ve Teknik Yardım Uzman Yardımcısı unvan ve kadrosunda geçirilen süreler, TİKA Uzmanı ve TİKA Uzman Yardımcısı unvan ve kadrolarında geçmiş sayılır.

(5) Bu madde uyarınca atanan veya atanmış sayılan personelin yeni kadrolarına atandıkları veya atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ödeme, ikramiye (bir aya isabet eden tutar) ve sözleşme ücretleri ile diğer mali hakları (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplamının net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atandıkları veya atanmış sayıldıkları yeni kadroları için öngörülen aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ödeme, ikramiye (bir aya isabet eden tutar) ve ücretleri ile diğer mali hakları (ilgili mevzuatı uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplamından fazla olması halinde aradaki fark tutarı, farklılık giderilinceye kadar atandıkları veya atanmış sayıldıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir. Atandıkları veya atanmış sayıldıkları kadro unvanlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atananlara fark tazminatı ödenmesine son verilir.

(6) Kapatılan Başkanlıkta, sözleşmeli statüde çalışanların sözleşmeleri, sözleşme süresi sonuna kadar devam eder.

(7) Bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre yeniden düzenleme ve atamalar yapıncaya kadar Başkanlığa verilen görevler, daha önce bu görevleri yapmakta olan personel

ve birimler tarafından yürütülmeye devam edilir. Başkanlık, teşkilatını ve kadrolarını en geç altı ay içinde bu Kanun Hükmünde Kararnameye uygun hale getirir.

GEÇİCİ MADDE 4- (1) *Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde;*

a) Mesleğe özel yarışma sınavı ile girmiş ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda 657 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin 'Ortak Hükümler' başlıklı bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen kadrolara atanmış olanlar,

b) En az doktora diplomasına sahip öğretim elemanları,

c) 657 sayılı Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlar ile bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen eğitim şartını taşımaları ve Başkanlıkça belirlenecek yabancı dillerden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde puan almak veya Yükseköğretim Kurulunca buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak veya Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı veya Yükseköğretim Kurulunca bu sınava denk kabul edilen uluslararası geçerliliği bulunan sınavlarla ölçülmeyen yabancı diller için; ilgili dilde en az üç yıllık ortaöğretim veya ön lisans, lisans veya yüksek lisans diploması almış olmak ya da o dilin resmi dil olarak konuşulduğu ülke resmi makamları tarafından düzenlenen sınavda %70 oranında başarılı olmak kaydıyla yurtiçi ve yurtdışındaki üniversiteler, uluslararası kuruluşlar, ilgili meslek kuruluşları, araştırma merkezleri ve sivil toplum kuruluşlarında Başkanlığın görev alanıyla ilgili çalışan veya bu alanda eğitim almış kişiler ile kapatılan Başkanlıkta fiilen çalışmakta olan kişiler,

kırk yaşından gün almamış olmak kaydıyla, Bakan onayı ile belirlenecek usul ve esaslara göre Bakan tarafından TİKA Uzmanı olarak atanabilir. Bu şekilde atanacakların sayısı elliyi geçemez.

2) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinde Başkanlıkta mülga 4668 sayılı Kanununun 20 nci maddesine göre çalışmakta olanlardan birinci fıkraya göre TİKA Uzmanı kadrolarına atanmaların Başkanlıkta sözleşmeli personel pozisyonlarında geçirdikleri hizmet süreleri, öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar, atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına göreve başladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz. Bu şekilde TİKA Uzmanı kadrolarına atanarlara iş sonu tazminatı ödenmez. Bu personelin önceden iş sonu tazminatı ödenmiş süreleri hariç, iş sonu tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu uyarınca ödenecek emekli ikramiyesine esas toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınır. TİKA Uzmanı kadrolarına atanmaların pozisyonları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

GEÇİCİ MADDE 5- (1) *Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren bir yıl süreyle, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin son fıkrasında yer alan sınırlama ile bağlı olmaksızın boş kadrolarda sınıf, unvan ve derece, dolu kadrolarda derece değişikliği yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.*

Esas Sayısı : 2011/148
Karar Sayısı : 2012/186

(2) 2011 yılı için geçerli olmak üzere 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 22 nci maddesindeki sınırlamalara tabi olmaksızın Başkanlık kadrolarına atama yapılabilir.

MADDE 21- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 22- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.'

(I) SAYILI CETVEL

TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI TEŞKİLATI

Başkan	Başkan Yardımcıları	Hizmet Birimleri
Başkan	Başkan	1) Orta Asya ve Kafkaslar Dairesi Başkanlığı
	Yardımcısı	
	Başkan	2) Balkanlar ve Doğu Avrupa Dairesi Başkanlığı
	Yardımcısı	
	Başkan	3) Ortadoğu ve Afrika Dairesi Başkanlığı
	Yardımcısı	
		4) Doğu ve Güney Asya, Pasifik ve Latin Amerika Dairesi Başkanlığı
		5) Dış İlişkiler ve Ortaklıklar Dairesi Başkanlığı
		6) Hukuk Müşavirliği
		7) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
		8) İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

(II) SAYILI CETVEL

TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

SÖZLEŞMELİ ÜCRET CETVELİ

(BRÜT TL)

GÖREV UNVANI	EN AZ	EN ÇOK
Başkan	0	3.223,56
Başkan Yardımcısı	2.891,21	3.027,08

<i>Daire Başkanı, I. Hukuk Müşaviri</i>	<i>1.798,72</i>	<i>2.475,77</i>
<i>TİKA Uzmanı, Hukuk Müşaviri</i>		
<i>Kadro derecesi 1</i>	<i>1.798,72</i>	<i>2.475,77</i>
<i>Kadro derecesi 2</i>	<i>1.766,16</i>	<i>2.414,03</i>
<i>Kadro derecesi 3</i>	<i>1.747,08</i>	<i>2.396,06</i>
<i>Kadro derecesi 4</i>	<i>1.729,11</i>	<i>2.378,10</i>
<i>Kadro derecesi 5</i>	<i>1.711,14</i>	<i>2.360,12</i>
<i>Kadro derecesi 6</i>	<i>1.692,06</i>	<i>2.342,16</i>
<i>Kadro derecesi 7</i>	<i>1.674,10</i>	<i>2.323,08</i>
<i>TİKA Uzman Yardımcısı</i>	<i>826,37</i>	<i>1.867,22</i>

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<i>İnfi</i>	<i>Sı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serb est Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>H</i>	<i>Gİ</i>	<i>Başkan</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>H</i>	<i>Gİ</i>	<i>Başkan Yardımcısı</i>	<i>1</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>H</i>	<i>Gİ</i>	<i>Orta Asya ve Kafkaslar Dairesi Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>H</i>	<i>Gİ</i>	<i>Balkanlar ve Doğu Avrupa Dairesi Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>H</i>	<i>Gİ</i>	<i>Ortadoğu ve Afrika Dairesi Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>H</i>	<i>Gİ</i>	<i>Doğu ve Güney Asya, Pasifik ve Latin Amerika Dairesi Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>H</i>	<i>Gİ</i>	<i>Dış İlişkiler ve Ortaklıklar Dairesi Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>H</i>	<i>Gİ</i>	<i>Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>H</i>	<i>Gİ</i>	<i>İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>H</i>	<i>Gİ</i>	<i>I. Hukuk Müşaviri</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>

H	Gİ	Hukuk Müşaviri	1	1	1
H	Gİ	İç Denetçi	1	2	2
H	A	Avukat	1	1	1
H	Gİ	TİKA Uzmanı	1	63	63
H	Gİ	TİKA Uzmanı	2	6	6
H	Gİ	TİKA Uzmanı	3	8	8
H	Gİ	TİKA Uzmanı	4	34	34
H	Gİ	TİKA Uzmanı	5	13	13
H	Gİ	TİKA Uzmanı	6	37	37
H	T	TİKA Uzmanı	1	15	15
H	T	TİKA Uzmanı	3	6	6
H	T	TİKA Uzmanı	4	19	19
H	T	TİKA Uzmanı	6	5	5
H	Gİ	TİKA Uzman Yardımcısı	9	47	47
H	T	TİKA Uzman Yardımcısı	6	5	5
H	T	TİKA Uzman Yardımcısı	9	11	11
H	Gİ	Mali Hizmetler Uzmanı	1	3	3
H	Gİ	Mali Hizmetler Uzmanı	2	1	1
H	Gİ	Mali Hizmetler Uzmanı	3	2	2
H	Gİ	Mali Hizmetler Uzmanı	5	3	3
H	Gİ	Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	8	7	7
H	Gİ	Araştırmacı (Ö)	1-13	10	10
H	Gİ	Araştırmacı	1	3	3
H	Gİ	Araştırmacı	3	2	2

Esas Sayısı : 2011/148
Karar Sayısı : 2012/186

H	Gİ	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	12	12
H	Gİ	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	13	13
H	Gİ	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	10	10
H	Gİ	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	10	15	15
H	Gİ	Programcı	5	1	1
H	Gİ	Çözümleyici	5	1	1
H	Gİ	Memur	5	15	15
H	Gİ	Sekreter	5	3	3
H	Gİ	Şoför	5	7	7
H	Gİ	Şoför	8	1	1
H	Y	Bekçi	6	1	1
H	Y	Hizmetli	6	3	3
H	Y	Hizmetli	7	1	1
H	Y	Hizmetli	8	1	1
		TOPLAM		400	400

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Başkanlık Müşaviri	1	7	7
GİH	Araştırmacı	1	10	10

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 87., 91., 123. ve 163. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

A- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla 12.1.2012 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, öncelikle Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ hakkındaki reddi hâkim talebi görüşülmüştür.

Dava dilekçesinde, Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ'ın, kamuoyunda Wikileaks belgeleri olarak bilinen ve bir internet sitesinde yer alan bilgilere göre, 2003 yılında ABD Büyükelçisine Cumhuriyet Halk Partisi aleyhinde bir takım beyanlarda bulunduğu, 25.4.2011 tarihinde Anayasa Mahkemesinin 49. Kuruluş Yıldönümü'nde yaptığı açılış konuşmasında '*Ümit ediyorum ki bu gayret, Anayasa Mahkemesine dava açmak suretiyle sorun çözme kolaylığını da ortadan kaldıracaktır.*' ifadelerine yer verdiği, ayrıca 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun iptali istemiyle açılan davada verilen kararda açıklanan görüşünün daha önceki kararlarda yer alan görüşlerinden farklı olduğu, bu nedenlerle Cumhuriyet Halk Partisinin tarafı olduğu davalarda tarafsız olarak karar veremeyeceği ileri sürülerek 6216 sayılı Kanun'un 59. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendi ile 60. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca reddi talep edilmiştir.

Hâkimin reddi kurumu, hâkimin bakacağı davada tarafsızlığını sağlamaya yönelik olup temel bir hak olan adil yargılanma hakkıyla ilişkilidir. Nitekim herkesin, kanuni ve tarafsız bir mahkeme önünde yargılanma hakkı bulunmaktadır. Bu nedenle hukukumuzda, hâkimin tarafsız kalamayacağı varsayılan veya tarafsızlığından kuşku duyulabilecek durumlarda, hâkimin kendi mahkemesinin yetki ve görevine giren belli bir davaya bakamayacağı veya reddedilebileceği kabul edilmiştir. Herkesin, tarafı olduğu davada hâkimin reddi talebinde bulunmak hakkı var ise de talebin incelenmesi için bazı usuli şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu şartların gerçekleşmesi durumunda talep içerik yönünden incelenebilecektir.

6216 sayılı Kanun'un 59. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (d) bendinde, Anayasa Mahkemesi Başkanı ve üyelerinin, istişarî görüş ve düşüncelerini ifade etmiş olduğu dava ve işlere bakamayacakları; 60. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, Anayasa Mahkemesi Başkanı ve üyelerinin tarafsız hareket edemeyecekleri kanısını haklı kılan hallerin olduğu iddiası ile reddolunabileceği; (2) numaralı fıkrasında, bu takdirde, Genel Kurul ya da bölümlerde ilgili üye katılmaksızın ret konusu hakkında kesin karar verileceği; (5) numaralı fıkrasında ise ret talebinin kötü niyetle yapıldığının anlaşılması ve esas yönünden kabul edilmemesi hâlinde, talepte bulunanların her birine Mahkemece beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar disiplin para cezası verileceği kurala bağlanmıştır.

Dava dilekçesinde hâkimin reddi talebi yönünden dayanılan hususlardan biri Wikileaks belgeleri olarak bilinen belgelerde yer aldığı ileri sürülen bilgilerdir. Ancak, bu belgelerin gerçekte var olup olmadığı kanıtlanamadığı gibi içerdiği bilgilerin doğru olup olmadığı da

ortaya konulabilmiş değildir. Aksine, belgelerde ismi geçen birçok kişi gibi Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ tarafından da kamuoyunun bilgisine sunuldukları ilk andan itibaren anılan belgelerde var olduğu ileri sürülen bilgiler açıkça yalanlanmıştır. Ret talebi yönünden dayanan hususlardan biri olan açılış konuşmasındaki sözler, Türk siyasi yaşamındaki uzlaşma kültürü eksikliğine ve temel siyasi sorunların siyasi arenada çözümüne yerine yargı kurumlarına havale edilmesi eğilimine yönelik genel ve kişisel nitelikte bir eleştiri olup somut bir davaya ilişkin herhangi bir görüş veya düşünce içermediği gibi somut bir siyasi partiyi de hedef almamaktadır. Ret talebine dayanak yapılan hususlardan biri olan Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ'ın geçmişte kimi dava dosyalarında kullandığı oylar, tamamen hâkimin yargısal görevine ilişkindir. Hâkimin geçmişte verdiği kararlar ve kullandığı oyların ret sebebi olarak kabul edilemeyeceği açıktır. Dolayısıyla, dava dilekçesinde hâkimin reddi nedeni olarak ileri sürülen hususlar, Kanun'da düzenlenen davaya bakılması yasak bir hâl veya ret sebebi olarak kabul edilemez.

Öte yandan, her hak gibi hâkimin reddini talep etme hakkının da amacına uygun olarak kullanılması gerekir. Aksi halde hakkın kötüye kullanılması söz konusu olur. Somut dava dosyasında, varlığı ve içerdiği bilgilerin doğruluğu kanıtlanmamış aksine yalanlanmış olan ve hukuken delil değeri bulunmayan bir takım bilgi ve belgelere, yine ret sebebi olmadığı açık olan hâkimin önceki dava dosyalarında kullandığı oylara dayanılarak ret talebinde bulunulmuş olması, hâkimin reddini talep etme hakkının iyi niyetle ve amacına uygun olarak kullanılmadığını ortaya koymaktadır. Buna göre, 6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrası gereğince ret talebinde bulunanlara takdiren 500 Türk Lirası disiplin para cezası uygulanmasına karar verilmesi gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle;

1- Hâkimin reddi talebinin esastan REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- Talebin kötü niyetle yapıldığının KABULÜNE ve 6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrası gereğince DİSİPLİN PARA CEZASI UYGULANMASINA, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Osman Alifeyyaz PAKSÜT ile Zehra Ayla PERKTAŞ'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

3- Disiplin para cezasının talepte bulunan davacıya verilmesine, Serruh KALELİ, Burhan ÜSTÜN ile Nuri NECİPOĞLU'nun '*Para cezasının talepte bulunanların her birine verilmesi gerektiği*' yolundaki karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

4- Para cezası miktarının 500 Türk Lirası olarak esas alınmasına, OYBİRLİĞİYLE,

12.1.2012 gününde karar verilmiştir.

B- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, dosyanın 12.1.2012 gününde yapılan ilk inceleme toplantılarında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma isteminin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Abdullah ÇELİK tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu kanun hükmünde kararname kuralları, dayanan Anayasa kuralları

ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Kanun Hükmünde Kararnamelerin Yargısal Denetimi Hakkında Genel Açıklama

Anayasa'nın 91. maddesinde düzenlenen kanun hükmünde kararnameler, işlevsel yönden yasama işlemi niteliğinde olduğundan yargısal denetimlerinin yapılması görev ve yetkisi Anayasa'nın 148. maddesi ile Anayasa Mahkemesine verilmiştir. Yargısal denetimde kanun hükmünde kararnamenin, öncelikle yetki kanununa sonra da Anayasa'ya uygunluğu sorunlarının çözülmesi gerekir. Her ne kadar, Anayasa'nın 148. maddesinde kanun hükmünde kararnamelerin yetki kanunlarına uygunluğunun denetlenmesinden değil, yalnızca Anayasa'ya biçim ve esas bakımlarından uygunluğunun denetlenmesinden söz edilmekte ise de Anayasa'ya uygunluk denetiminin içerisine öncelikle kanun hükmünde kararnamenin yetki kanununa uygunluğunun denetimi de girer. Çünkü Anayasa'da, Bakanlar Kuruluna ancak yetki kanununda belirtilen sınırlar içerisinde kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmesi öngörülmüştür. Yetkinin dışına çıkılması, kanun hükmünde kararnameyi Anayasa'ya aykırı duruma getirir.

Dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasa'dan alan olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamelerinden farklı olarak, olağan dönemlerdeki kanun hükmünde kararnamelerin bir yetki kanununa dayanması zorunludur. Bu nedenle, kanun hükmünde kararnameler ile dayandıkları yetki kanunu arasında çok sıkı bir bağ vardır. Kanun hükmünde kararnamenin yetki kanunu ile olan bağı, kanun hükmünde kararnameyi aynen ya da değiştirerek kabul eden kanun ile kesilir. Kanun hükmünde kararnamenin Anayasa'ya uygun bir yetki kanununa dayanması, geçerliliğinin ön koşuludur. Bir yetki kanununa dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki kanunu iptal edilen kanun hükmünde kararnamelerin içeriği Anayasa'ya aykırılık oluşturmasa bile bunların Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemez.

Kanun hükmünde kararnamelerin Anayasa'ya uygunluk denetimi, kanunların denetiminden farklıdır. Anayasa'nın 11. maddesinde, '*Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.*' denilmektedir. Bu nedenle kanunların denetiminde, onların yalnızca Anayasa kurallarına uygun olup olmadıkları saptanır. Kanun hükmünde kararnameler ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki kanununa hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadırlar.

Anayasa'da kimi konuların kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenmesi yasaklanmaktadır. Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında '*Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasî haklar ve ödevler...*'in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kural gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi, '*Bakanlar Kurulu*'na ancak kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanmış alana girmeyen konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir.

Anayasa'nın herhangi bir maddesinde kanunla düzenleneceği öngörülen bir konunun, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile ilgili olmadıkça ya da Anayasa'nın 163. maddesinde olduğu gibi kanun hükmünde kararname çıkarılamayacağı açıkça belirtilmedikçe kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırılık oluşturmaz.

Öte yandan, Anayasanın 91. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yetki kanununda, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin, süresi ile süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılmayacağı gösterilmesi gerekmektedir. TBMM İçtüzüğü'nün 90. maddesinin ikinci fıkrasında da kanun hükmünde kararnamelerin diğer bir kanun hükmünde kararname ile değiştirilebileceği veya yürürlükten kaldırılabilirliği belirtilmiştir.

B- Kanun Hükmünde Kararname'nin Ayrı Ayrı Tüm Maddeleri ve Eki (I) ve (II) Sayılı Cetveller ile (1) ve (2) Sayılı Listelerin 6223 Sayılı Yetki Kanunu Kapsamında Olup Olmadığının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin ayrı ayrı tüm maddeleri ve eki cetveller ile listelerin, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olmadığı gibi acil, ivedi, önemli ve zorunlu konuları düzenlemediği belirtilerek Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 87., 91., 123. ve 163. maddelerine aykırı oldukları ileri sürülmüştür.

1- KHK'nin 16. Maddesinin (6) Numaralı Fıkrası

KHK'nin 16. maddesinin (6) numaralı fıkrası, 11.10.2011 günlü, 666 sayılı Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu fıkra ile ilgili iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

2- KHK'nin 20. Maddesinin (7) Numaralı Fıkrasıyla, 375 Sayılı KHK'nin Ek 3. Maddesinin Birinci Fıkrasına '*Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı*,' İbaresinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen '*Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı*,' İbaresini

KHK'nin 20. maddesinin (7) numaralı fıkrasıyla, 375 sayılı KHK'nin ek 3. maddesinin birinci fıkrasına '*Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı*,' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen '*Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı*,' ibaresi, 666 sayılı KHK'nin 1. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu ibare ile ilgili iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

3- KHK'nin Eki (II) Sayılı Cetvel

KHK'nin eki (II) sayılı Cetvel, 666 sayılı KHK'nin 1. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu cetvel ile ilgili iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

4- KHK'nin 20. Maddesinin (5) Numaralı Fıkrasının (ç) Bendiyle, 657 sayılı Kanun'un Eki (II) Sayılı Ek Gösterge Cetvelinin '2. Yargı Kuruluşları, Bağlı ve İlgili Kuruluşlar ile Yüksek Öğretim Kuruluşlarında' Bölümüne '*Türkiye İstatistik Kurumu Daire Başkanı*' İbaresinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen '*Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Daire Başkanı*,' İbaresini

657 sayılı Kanun'un 43. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi uyarınca, anılan Kanun'a tâbi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylıkları; hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık alınan dereceler dikkate alınarak Kanun'a ekli (I) ve (II) sayılı Cetvellerde gösterilen ek gösterge rakamlarının eklenmesi suretiyle hesaplanır. KHK'nin 20. maddesinin

(5) numaralı fıkrasının (ç) bendiyle, 657 sayılı Kanun'a ekli (II) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin '2. Yargı Kuruluşları, Bağlı ve İlgili Kuruluşlar ile Yüksek Öğretim Kuruluşlarında' bölümüne 'Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Daire Başkanı,' ibaresi eklenerek TİKA daire başkanlarının 3600 ek gösterge rakamı üzerinden aylık almaları sağlanmıştır. Bu husus, KHK ile yürürlükten kaldırılan mevzuatta bulunmayan yeni bir mali imkândır.

6223 sayılı Yetki Kanunu'nun amaç ve kapsamını düzenleyen 1. maddesinde, Kanun'un amacı, kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak olarak belirlenmiş ve yetkinin kapsamı iki başlık altında tespit edilmiştir. Yetkinin kapsamına ilk olarak kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi girmektedir. Bu çerçevede gerekli görülmesi hâlinde yeni bakanlıklar kurulması, var olan bakanlıkların birleştirilmesi, bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının yeniden belirlenmesi için kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir. Bu amaçla;

1- Mevcut bakanlıkların birleştirilmesine veya kaldırılmasına, yeni bakanlıklar kurulmasına, anılan bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkilerine,

2- Mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesine veya bunların mevcut, birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıklar bünyesinde hizmet birimi olarak yeniden düzenlenmesine,

3- Mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına,

ilişkin kanun hükmünde kararname çıkarılabilecektir.

İkinci olarak, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin olarak değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapılması için kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

6223 sayılı Yetki Kanunu'nda Bakanlar Kuruluna kamu personelinin mali ve sosyal haklarına ilişkin olarak doğrudan düzenleme yapma yetkisi verilmediği açıktır. Bununla birlikte anılan Kanun'un amaç ve kapsamına giren konularda yapılan düzenlemelerin doğal sonucu olması durumunda kamu personelinin mali ve sosyal haklarıyla ilgili düzenlemelerin yapılması mümkündür.

Dava konusu kuralla, TİKA daire başkanlarının önceki mevzuatta olmayan 3600 ek gösterge rakamı üzerinden aylık almalarının sağlanması, doğrudan kamu personelinin mali haklarına ilişkin olup, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun amaç ve kapsamına giren konularda yapılan düzenlemelerin doğal sonucu değildir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında değildir, iptali gerekir.

5- KHK'nin 20. Maddesinin (5) Numaralı Fıkrasının (d) Bendiyle 657 Sayılı Kanun'un Eki (IV) sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 7. Sırasına 'Daire Başkanı' İbaresinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen ', Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Daire Başkanı' İbaresini

657 sayılı Kanun'un ek 26. maddesinin (a) bendi uyarınca, anılan Kanun'a ekli (IV) sayılı Cetvelde unvanları yazılı görevlerde bulunanlara hizalarında gösterilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda makam tazminatı ödenir. KHK'nin 20. maddesinin (5) numaralı fıkrasının (d) bendiyle, 657 sayılı Kanun'a ekli (IV) sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 7. sırasına ', *Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Daire Başkanı*' ibaresi eklenerek, TİKA daire başkanlarının 2000 gösterge rakamı üzerinden makam tazminatı almaları sağlanmıştır.

Dava konusu kuralla, TİKA daire başkanlarının önceki mevzuatta olmayan 2000 gösterge rakamı üzerinden makam tazminatı almalarının sağlanması, doğrudan kamu personelinin mali haklarına ilişkin olup, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun amaç ve kapsamına giren konularda yapılan düzenlemelerin doğal sonucu değildir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında değildir, iptali gerekir.

6- KHK'nin Diğer Kuralları

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda; KHK'nin, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olmadığı gerekçesiyle iptal edilen kuralları ile hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilenler dışında kalan diğer kurallarının 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun kapsamında olduğu anlaşıldığından, bu maddelere, fıkralara, bölüme, ibareye, cetvele ve listelere ilişkin iptal isteminin reddi gerekir.

C- Kanun Hükmünde Kararname'nin Tüm Maddelerinin Anayasa'nın 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin ayrı ayrı tüm maddelerinin ve eki cetvellerin ve listelerin, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası ile 163. maddesinde kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin düzenleme içerdiği belirtilerek Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 87., 91., 123. ve 163. maddelerine aykırı oldukları ileri sürülmüştür.

1- KHK'nin 16. Maddesinin (3), (4) ve (5) Numaralı Fıkraları

KHK'nin 16. maddesiyle, daha önce düzenlenmemiş bulunan TİKA Uzmanlığı kadrosu kurulmuş ve bu kadroda görev yapacak kişilerin atanma usul ve esasları düzenlenmiştir. Anılan maddenin (3) numaralı fıkrasında, TİKA Uzman Yardımcılığına atanmanın koşulları; (4) numaralı fıkrasında, TİKA Uzman Yardımcılığında en az üç yıl çalışanların, Başkanlıkça yapılacak yeterlik sınavında başarı göstermek şartıyla TİKA Uzmanı unvanını alacakları, üst üste iki defa yeterlik sınavında başarı gösteremeyenlerin durumlarına uygun diğer kadrolara atanacakları; (5) numaralı fıkrasında, TİKA Uzmanı ile Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı ve yeterlik sınavı ile diğer hususların yönetmelikle düzenleneceği kurala bağlanmıştır.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında '*Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasî haklar ve ödevler...*'in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Öte yandan, Anayasa'nın '*Kamu hizmetlerine girme hakkı*' başlıklı 70. maddesinin birinci fıkrasında, her Türk'ün, kamu hizmetlerine girme hakkına sahip olduğu belirtildikten sonra ikinci fıkrasında hizmete

alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemeyeceği kurala bağlanmıştır. Buna göre, Anayasa'nın '*Siyasi Haklar ve Ödevler*' başlıklı dördüncü bölümünde yer alan ve 70. maddesinde korunan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin olarak kanun hükmünde kararname ile düzenleme yapılması mümkün değildir.

TİKA Uzmanlığı ve TİKA Uzman Yardımcılığı kadrolarına giriş koşullarının belirlenmesi, Anayasa'nın 70. maddesine göre kamu hizmetine girme hakkına ilişkin bir düzenleme olduğundan, KHK'nin 16. maddesinin (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır, iptali gerekir.

Serdar ÖZGÜLDÜR ve Burhan ÜSTÜN farklı gerekçeyle bu görüşe katılmışlardır.

Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL bu görüşe katılmamışlardır.

2- KHK'nin Geçici 4. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (c) Bendinin '657 sayılı Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlar ile bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen eğitim şartını taşımaları ve Başkanlıkça belirlenecek yabancı dillerden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde puan almak veya Yükseköğretim Kurulunca buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak veya Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı veya Yükseköğretim Kurulunca bu sınava denk kabul edilen uluslararası geçerliliği bulunan sınavlarla ölçülmeyen yabancı diller için; ilgili dilde en az üç yıllık ortaöğretim veya ön lisans, lisans veya yüksek lisans diploması almış olmak ya da o dilin resmi dil olarak konuşulduğu ülke resmi makamları tarafından düzenlenen sınavda %70 oranında başarılı olmak kaydıyla yurtiçi ve yurtdışındaki üniversiteler, uluslararası kuruluşlar, ilgili meslek kuruluşları, araştırma merkezleri ve sivil toplum kuruluşlarında Başkanlığın görev alanıyla ilgili çalışan veya bu alanda eğitim almış kişiler ile" Bölümü

KHK'nin geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasıyla, bazı kişiler yönünden doğrudan TİKA Uzmanlığına atanma imkânı getirilmiş ve bunun koşulları düzenlenmiştir. Anılan fıkranın (c) bendinde, kapatılan Başkanlıkta fiilen çalışmakta olanlar dışında ilk defa kamu hizmetine girecek kişiler de kapsama dâhil edilmiştir.

TİKA Uzmanlığı kadrolarına giriş koşullarının belirlenmesi, Anayasa'nın 70. maddesine göre kamu hizmetine girme hakkına ilişkin bir düzenleme olduğundan, KHK'nin geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinin kapatılan Başkanlıkta fiilen çalışmakta olanlar dışındakilere ilişkin dava konusu kural, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır, iptali gerekir.

Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL bu görüşe katılmamışlardır.

3- KHK'nin Geçici 5. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrası

KHK'nin geçici 5. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, 2011 yılı için geçerli olmak üzere 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun 22. maddesindeki sınırlamalara tâbi olmaksızın Başkanlık kadrolarına atama yapılabileceği hükme bağlanmıştır.

Anayasa'nın 161. maddesinde, Devletin ve kamu iktisadi teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamalarının 'yıllık bütçelerle' yapılacağı ve bütçenin 'kanunla' düzenleneceği belirtilmiştir. Anayasa'nın 163. maddesinde bütçelerde değişiklik yapılmasının esasları düzenlenmiş, maddenin üçüncü cümlesinde ise '*Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname ile bütçede değişiklik yapmak yetkisi verilemez.*' hükmüne yer verilmiştir.

KHK'nin geçici 5. maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla, 2011 yılı için geçerli olmak üzere 6091 sayılı Bütçe Kanunu'nun 22. maddesindeki sınırlamalara tâbi olmaksızın Başkanlık kadrolarına atama yapılabilmesinin olanaklı kılınması, 6091 sayılı Bütçe Kanunu'nun 22. maddesinin (1) numaralı fıkrasında öngörülen sınırlamaların, TİKA'ya tahsis edilen kadrolar yönünden uygulanmaması sonucunu doğurmakta ve bu durum, bütçe kanununda değişiklik yapılması anlamına gelmektedir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 163. maddesine aykırıdır, iptali gerekir.

4- KHK'nin Diğer Kuralları

KHK'nin iptal edilen kuralları ile hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilenler dışında kalan diğer kurallarında, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası ile 163. maddesi uyarınca kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir aykırılık saptanmadığından bu kurallara ilişkin iptal isteminin reddi gerekir.

KHK'nin 16. maddesinin (7) numaralı fıkrası yönünden Serruh KALELİ, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT ile Zehra Ayla PERKTAŞ bu görüşe katılmamışlardır.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

24.10.2011 günlü, 656 sayılı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin:

A) 1- 16. maddesinin (6) numaralı fıkrası,

2- 20. maddesinin (7) numaralı fıkrasıyla 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 3. maddesinin birinci fıkrasına '*Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı,*' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen '*Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı,*' ibaresi,

3- Eki İl Sayılı Cetvel'i,

hakkında, 22.11.2012 günlü, E. 2011/148, K. 2012/186 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden, bu fıkraya, ibareye ve cetvele ilişkin yürürlüğün durdurulması istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

B) Kapsam yönünden;

1- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. maddeleri, 16. maddesinin (1), (2) ve (7) numaralı fıkraları, 17., 18., 19. maddeleri, 20. maddesinin (7) numaralı fıkrası ile (5)

numaralı fıkrasının (ç) ve (d) bentleri dışında kalan bölümü, geçici 1., geçici 2., geçici 3. maddeleri, geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde yer alan "*kapatılan Başkanlıkta fiilen çalışmakta olan kişiler,*" ibaresi, geçici 5. maddenin (1) numaralı fıkrası, 21., 22. maddeleri ile eki (I) Sayılı Cetvel'e, (1) ve (2) sayılı listelere yönelik iptal istemleri, 22.11.2012 günlü, E. 2011/148, K. 2012/186 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere, fıkralara, bölüme, ibareye, cetvele ve listelere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

2- 20. maddesinin (5) numaralı fıkrasının;

a- (ç) bendiyle, 14.7.1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Eki (II) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin '2. Yargı Kuruluşları, Bağlı ve İlgili Kuruluşlar ile Yüksek Öğretim Kuruluşlarında' bölümüne '*Türkiye İstatistik Kurumu Daire Başkanı*' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen '*Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Daire Başkanı,*' ibaresine,

b- (d) bendiyle 657 sayılı Kanun'un Eki (IV) sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 7. nci sırasına '*Daire Başkanı*' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen '*Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Daire Başkanı*' ibaresine,

ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle, bu ibarelerin YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

C) Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası ile 163. maddesi yönünden;

1- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. maddeleri, 16. maddesinin (1), (2) ve (7) numaralı fıkraları, 17., 18., 19. maddeleri, 20. maddesinin (7) numaralı fıkrası ile (5) numaralı fıkrasının (ç) ve (d) bentleri dışında kalan bölümü, geçici 1., geçici 2., geçici 3. maddeleri, geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde yer alan "*kapatılan Başkanlıkta fiilen çalışmakta olan kişiler,*" ibaresi, geçici 5. maddenin (1) numaralı fıkrası, 21., 22. maddeleri ile eki (I) Sayılı Cetvel'e, (1) ve (2) sayılı listelere yönelik iptal istemleri, 22.11.2012 günlü, E. 2011/148, K. 2012/186 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere, fıkralara, bölüme, ibareye, cetvele ve listelere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

2- 16. maddesinin (3), (4) ve (5) numaralı fıkralarına ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle, bu fıkraların YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

3- a- Geçici Madde 4'ün (1) numaralı fıkrasının (c) bendinin "*kapatılan Başkanlıkta fiilen çalışmakta olan kişiler,*" ibaresi dışında kalan bölümüne,

b- Geçici Madde 5'in (2) numaralı fıkrasına,

ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle, bu fıkranın ve bölümün YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

22.11.2012 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VI- İPTAL HÜKMÜNÜN YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında, '*Kanun, kanun hükmünde kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.*' denilmekte, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanmaktadır.

24.10.2011 günlü, 656 sayılı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 16. maddesinin (3), (4) ve (5) numaralı fıkralarının; 20. maddesinin (5) numaralı fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinin; geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinin '*kapatılan Başkanlıkta fiilen çalışmakta olan kişiler,*' ibaresi dışında kalan bölümü ile geçici 5. maddesinin (2) numaralı fıkrasının iptal edilmeleri nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu fıkralar, bentler ve bölüme ilişkin iptal hükmünün, kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VII- SONUÇ

24.10.2011 günlü, 656 sayılı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin:

A) 1- 16. maddesinin (6) numaralı fıkrası,

2- 20. maddesinin (7) numaralı fıkrasıyla, 27.6.1989 günlü, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 3. maddesinin birinci fıkrasına '*Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı,*' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen '*Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı,*' ibaresi,

3- Eki (II) Sayılı Cetvel,

11.10.2011 günlü, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu fıkraya, ibareye ve cetvele ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

B) 1- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. maddeleri, 16. maddesinin (1), (2) ve (7) numaralı fıkraları, 17., 18., 19. maddeleri, 20. maddesinin (7) numaralı fıkrası ile (5) numaralı fıkrasının (ç) ve (d) bentleri dışında kalan bölümü, geçici 1., geçici 2., geçici 3. maddeleri, geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde yer alan '*kapatılan Başkanlıkta fiilen çalışmakta olan kişiler,*' ibaresi, geçici 5. maddenin (1) numaralı fıkrası, 21., 22. maddeleri ile eki (I) Sayılı Cetvel'i, (1) ve (2) sayılı listeleri, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olduğundan Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu maddelere, fıkralara, bölüme, ibareye, cetvele ve listelere ilişkin iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- 20. maddesinin (5) numaralı fıkrasının;

a- (ç) bendiyle, 14.7.1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Eki (II) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin '2. Yargı Kuruluşları, Bağlı ve İlgili Kuruluşlar ile Yüksek Öğretim Kuruluşlarında' bölümüne 'Türkiye İstatistik Kurumu Daire Başkanı' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen 'Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Daire Başkanı,' ibaresi,

b- (d) bendiyle 657 sayılı Kanun'un Eki (IV) sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 7.nci sırasına 'Daire Başkanı' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen ', Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Daire Başkanı' ibaresi,

6223 sayılı Kanun kapsamında olmadığından bu ibarelerin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

3- 20. maddesinin (5) numaralı fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinin iptal edilmesi nedeniyle, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu bentlere ilişkin İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

C) 1- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. maddeleri, 16. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları, 17., 18., 19. maddeleri, 20. maddesinin (7) numaralı fıkrası ile (5) numaralı fıkrasının (ç) ve (d) bentleri dışında kalan bölümü, geçici 1., geçici 2., geçici 3. maddeleri, geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde yer alan "*kapatılan Başkanlıkta fiilen çalışmakta olan kişiler,*" ibaresi, geçici 5. maddenin (1) numaralı fıkrası, 21., 22. maddeleri ile eki (I) Sayılı Cetvel'i, (1) ve (2) sayılı listelerin, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası ile 163. maddesi uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu maddelere, fıkralara, bölüme, ibareye, cetvele ve listelere ilişkin iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- 16. maddesinin;

a- (3), (4) ve (5) numaralı fıkralarının, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b- (7) numaralı fıkrasının, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası ile 163. maddesi uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu fıkraya ilişkin iptal isteminin REDDİNE, Serruh KALELİ, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT ile Zehra Ayla PERKTAŞ'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

3- Geçici Madde 4'ün (1) numaralı fıkrasının (c) bendinin '657 sayılı Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlar ile bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen eğitim şartını taşımaları ve Başkanlıkça belirlenecek yabancı dillerden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde puan almak veya Yükseköğretim Kurulunca buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak veya Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı veya Yükseköğretim Kurulunca bu sınava denk kabul edilen uluslararası geçerliliği bulunan sınavlarla ölçülmeyen yabancı diller için; ilgili dilde en az üç yıllık ortaöğretim veya ön lisans, lisans veya yüksek lisans diploması almış olmak ya da o dilin resmi dil olarak konuşulduğu ülke resmi makamları tarafından düzenlenen sınavda %70 oranında

Esas Sayısı : 2011/148
Karar Sayısı : 2012/186

başarılı olmak kaydıyla yurtiçi ve yurtdışındaki üniversiteler, uluslararası kuruluşlar, ilgili meslek kuruluşları, araştırma merkezleri ve sivil toplum kuruluşlarında Başkanlığın görev alanıyla ilgili çalışan veya bu alanda eğitim almış kişiler ile" bölümünün, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

4- Geçici Madde 5'in (2) numaralı fıkrasının Anayasa'nın 163. maddesi uyarınca Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

5- 16. maddesinin (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları, Geçici Madde 4'ün (1) numaralı fıkrasının (c) bendinin "*kapatılan Başkanlıkta fiilen çalışmakta olan kişiler,*" ibaresi dışında kalan bölümü ile Geçici Madde 5'in (2) numaralı fıkrasının iptal edilmesi nedeniyle, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu fıkralara ve bölüme ilişkin İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

22.11.2012 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Başkanvekili
Haşim KILIÇ	Serruh KALELİ	Alparslan ALTAN

Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Mehmet ERTEN	Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye	Üye	Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Zehra Ayla PERKTAŞ	Recep KÖMÜRCÜ

Esas Sayısı : 2011/148
Karar Sayısı : 2012/186

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

KARŞIOY YAZISI

24.10.2011 günlü, 656 sayılı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 16. maddesinin (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları ile Geçici Madde 4'ün (1) numaralı fıkrasının (c) bendinin bir bölümü çoğunluk kararıyla Anayasa'nın 91. maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

656 sayılı KHK'nin 16. maddesinin (3) numaralı fıkrasında TİKA Uzman Yardımcılığına atanabilmek için 657 sayılı Kanun'un 48. maddesinde sayılan genel şartlara ek olarak aranacak şartlar düzenlenmiştir. Buna göre TİKA Uzman Yardımcılığına atanabilmek için genel şartlara ek olarak:

a) En az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak,

b) Yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak,

c) Sınavın yapıldığı yılın Ocak ayının ilk günü itibarıyla otuzbeş yaşını doldurmamış olmak,

ç) Başkanlıkça belirlenen yabancı dillerden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (B) düzeyinde puan almak veya Yükseköğretim Kurulunca buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı veya Yükseköğretim Kurulunca bu sınava denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan sınavlarla ölçülmeyen yabancı diller için; ilgili dilde en az üç yıllık ortaöğretim veya ön lisans, lisans veya yüksek lisans diploması almış olmak ya da o dilin resmi dil olarak konuşulduğu ülke resmi makamları tarafından düzenlenen sınavda % 80 oranında başarılı olmak,

şartlarının aranacağı belirtilmiştir.

Maddenin (4) numaralı fıkrasında TİKA Uzman Yardımcılığında en az üç yıl çalışanların, Başkanlıkça yapılacak yeterlik sınavında başarı göstermek şartıyla TİKA Uzmanı unvanını alacakları, üst üste iki defa yeterlik sınavında başarı gösteremeyenlerin durumlarına uygun diğer kadrolara atanacakları kurala bağlanmıştır.

Maddenin (5) numaralı fıkrasında ise, TİKA Uzmanı ile Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı ve yeterlik sınavı ile diğer hususların yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

Geçici Madde 4'ün (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde iptaline karar verilen; '657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlar ile bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen eğitim şartını taşımaları ve Başkanlıkça belirlenecek yabancı dillerden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde puan almak veya Yükseköğretim Kurulunca buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak veya Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı veya Yükseköğretim Kurulunca bu sınava denk kabul edilen uluslararası geçerliliği bulunan sınavlarla ölçülmeyen yabancı diller için; ilgili dilde en az üç yıllık ortaöğretim veya ön lisans, lisans veya yüksek lisans diploması almış olmak ya da o dilin resmi dil olarak konuşulduğu ülke resmi makamları tarafından düzenlenen sınavda %70 oranında başarılı olmak kaydıyla yurtiçi ve yurtdışındaki üniversiteler, uluslararası kuruluşlar, ilgili meslek kuruluşları, araştırma merkezleri ve sivil toplum kuruluşlarında Başkanlığın görev alanıyla ilgili çalışan veya bu alanda eğitim almış kişiler(in)" şeklindeki ibarede belirtilen şartları taşıyan kimselerin, belirlenecek usul ve esaslara göre Bakan tarafından TİKA Uzmanı olarak atanabilmelerine olanak sağlanmıştır.

6223 sayılı Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasının (a-3) bendinde, Kanun'un amaçlarından birinin kamu hizmetlerinin Bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenerek, mevcut Bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan Bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek olduğu belirtilmiş ve aynı Kanun'un ikinci fıkrasında da ilgili kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılabileceği belirtilmiştir.

656 sayılı KHK'nin anılan hükümleriyle TİKA Uzmanı ve TİKA Uzman Yardımcısı istihdamının öngörülmesi ve bunların kadrolarının oluşturulması teşkilat ve kadroların belirlenmesine ilişkin bir husus olduğundan Yetki Kanunu'na aykırılık bulunmamaktadır.

Kamu görevlilerinin kadrolarının ve bu kadrolara atanacak kişilerde bulunması gereken niteliklerin de kanunla düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak, kamu görevlisi olarak atanacak kişilerle ilgili tüm ayrıntıların sadece yasayla düzenlenmesi gerektiği ve bu konuda idarî düzenlemeler yapılmasının Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı düşeceği iddiası yerinde değildir. Anayasa'nın bir maddesinin yasayla düzenleneceğini öngördüğü bir konunun, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile doğrudan ilgili olmadıkça, ya da KHK ile düzenlenemeyeceği Anayasa'da özel olarak belirtilmedikçe KHK ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırı değildir.

Anayasa'nın 70. maddesine göre, *'her Türk kamu hizmetine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez'*. Maddede Türkiye Cumhuriyeti Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin görevin gerektirdiği nitelikler dışında, dil, din, mezhep, renk, siyasi düşünce, cinsiyet ve benzeri ayırım gözetilmeksizin kamu hizmetlerine girme hakkına sahip buldukları belirtilmiştir. Böylece *'kamu hizmetlerine girme hakkı'* siyasi hak ve ödevler kapsamında, vatandaşlık bağına bağlı olarak kullanılabilir bir hak olarak düzenlenmiştir. Düzenlemenin temel hakka ilişkin niteliği bundan ibarettir. Yoksa, bunun dışında kamu görevlerine giriş, atanma, görev değişikliğine ilişkin tüm düzenleme ve uygulamaların temel hakkın düzenlenmesi ve 91. madde anlamında yasak alan kapsamında görülmesi yerinde değildir.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasî haklar ve ödevlerin kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Anayasanın belirtilen bölümlerinde birçok temel hak ve özgürlük düzenlenmiş bulunmaktadır. Söz konusu temel hak ve özgürlüklerin kapsama alanları ve ilgili oldukları hususlar geniş bir biçimde yorumlandığında KHK'lerle yapılacak tüm düzenlemelerin bu hak ve özgürlüklerle bağlantılarının bulunduğu ileri sürülebilir. Böyle bir yorumdan hareket edilmesi halinde yasak alan kapsamı oldukça genişleyecek ve KHK ile düzenlenebilecek alan kalmayacaktır. Nitekim Anayasa Mahkemesinin, 6.1.1987 günlü, E:1986/15 ve K:1987/1 sayılı kararında, dolaylı biçimde kişi hak ve özgürlüklerini ilgilendirmeyecek bir düzenleme düşünmenin oldukça güç olduğu, bu nedenle de dolaylı bir ilginin varlığına dayanılarak sonuca gitmenin isabetli sayılamayacağı belirtilmiştir. Buna göre, yasak alanın kapsamının, temel hak ve özgürlüklerle doğrudan ilgili düzenlemeleri kapsayacak, dolaylı olarak ilgili düzenlemeleri ise kapsam dışında bırakacak şekilde belirlenmesi gerekir.

Anayasa Mahkemesi, 16.5.1989 günlü, E:1989/4 ve K:1989/24 sayılı kararında, 3.11.1988 günlü, 347 sayılı *'233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun*

Esas Sayısı : 2011/148
Karar Sayısı : 2012/186

Hükmünde Kararnamenin Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin Genel Müdür olarak atanabilmek için, 'yükseköğrenim görmüş olmak, dört yılı kamuda, altı yılı özel sektörde geçmek şartıyla en az on yıl hizmeti bulunmak, kamu hizmeti bulunmayanlarda ise özel sektörde asgari onbeş yıl çalışmış olmak, Genel müdürlük görevini yerine getirebilecek yetenek, bilgi ve tecrübeye sahip olmak" şartlarını getiren 1. maddesine yönelik iptal istemini reddetmiştir.

Anayasa'nın 91. maddesi kapsamına giren alanlarda düzenleme yapılmış olmasından söz edilebilmesi için 91. maddede belirtilen hak ve alanlarla ilgili doğrudan bir düzenleme yapılmış olması gerekir.

İptaline karar verilen kurallarda Yetki Kanunu kapsamında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığında TİKA Uzmanı ve TİKA Uzman Yardımcısı kadroları oluşturulduğundan, zorunlu olarak bu kadrolara girişin koşulları da düzenlenmiştir. Bu nedenle anılan kuralların Anayasa'nın 91. maddesinde belirtilen yasak alana ilişkin düzenlemeler içerdiğinden söz etmek mümkün değildir.

Belirtilen nedenlerle, itiraz konusu kurallara yönelik iptal isteminin reddine karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle kuralın iptaline yönelik çoğunluk görüşüne katılmadık.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ	Alparslan ALTAN	Engin YILDIRIM

Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Hicabi DURSUN

Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Muammer TOPAL

KARŞIOY

(Reddi Hakim)

Mahkememize 2011/148 Esas sayısı ile T.B.M.M. üyesi 114 milletvekili tarafından açılan 24.10.2011 tarih ve 656 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin iptali davasının da Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ'ın reddi talebi yer almış ise de, dosyanın 12.1.2012 tarihli ilk incelemesinde hakimin reddi talebi esastan reddedilmiş, talebin kötü niyetle yapıldığı oyçokluğu ile kabul edilmiş ise de, bu gibi hallerde uygulanacak para cezasının talepte bulunanlar dışında cezanın SOYUT bir nitelikleme ile sadece davacıya verilmesi yönündeki çoğunluk görüşüne aşağıdaki nedenler ile katılmamıştır.

Reddi hakim talebinin kötü niyetle yapıldığının kabulü halinde, bu kasta yaptırım uygulanması hukuk düzenince makul kabul görmeyen bir fiilin cezalandırılması isteminin gereğidir. Nitekim hukukun temel ilkelerinden bakıldığında HMK'nun 42. maddesi hukuksuz eyleme meşruiyet kazandırmamak için ceza öngörüsünde bulunmuş ve başvuruda bulunanlara bunlar arasında nasıl bir hukuksal ilişki olduğuna bakmaksızın talepte bulunanlar yönünden her birinin cezalandırılması gerektiğini ifade etmiştir.

Nitekim genel usul hukuku hükümleri yanında özel nitelik taşıyan 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrasında Anayasa Mahkemesinde yapılacak hakimin reddi taleplerinin kötü niyetle yapıldığının anlaşılması halinde BAŞVURUCULARIN HER BİRİNE disiplin para cezası verileceği hükmü çok açıktır.

Davacılar; Anayasanın 150. maddesince siyasi parti kimliklerine bakılmaksızın kendilerine iptal davası açma hakkı tanınan meclis üye tamsayısının 1/5 oranındaki asgari 110 milletvekilidir. Açılan davaların kabul görebilmesi için alt sınır 110 olup beklenmeyip üstünde olması haline ilişkin bir sınırlama bulunmamaktadır. Nitekim Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından imzalanarak tasdik edilen belge ile görülen bu davayı açanların Meclis üyeleri oldukları teyit edilmiş ve görülen bu davayı da asgari 114 kişinin bir araya gelerek açtığı anlaşılmıştır.

Bir an için dava açma için bir araya gelen iradenin zorunlu bir birliktelik içinde oldukları kabul edilse bile bu beraberlik açılmış davanın mahkemece kabulünün ön şartıdır. Örneğin değişik siyasi gruplardan 140 kişinin bir araya gelmesi ile açılan bir davada dava açan belgeye imza atanlardan 40 kişinin diğer talepler yanında reddi hakim talebinde bulunmamış veya bilahare feragat olmaları halinde görülen davada dava, kalan 100 kişi davacı yönünden 110 kişilik dava açma şartını oluşturmadığı için açılmamış mı sayılacaktır' veya dava tüm diğer talepler yönünden düşmüş mü olacaktır'

Dava açanların iradesi açılmış davanın kabul şartından bağımsız nitelikte olup dava açanlar arasında ki hukuksal ilişkiden kaynaklı bir zorunluluk değildir. Reddi hakim talebinden çekilenler yönünden kötü niyet araştırması yapılamayacak ve para cezası verilemeyecek olması ' talepte bulunan ve bulunmayanlar arasında nasıl bir hukuki tespit yapmayı gerektiriyorsa da dava açıp hakimin reddi talebinde bulunanların bu yöndeki iradesi dava açma için bir araya gelme zorunluluğunda bağımsız bir fikir 'bir irade tezahürüdür.

Esas Sayısı : 2011/148
Karar Sayısı : 2012/186

Dava açanlar, açma yönünden gerekli biçimsel bir zorunluluk, dava konusu talepler yönünden ise ihtiyari bir birliktelik içindedirler. Davacılar arasında şekli bakımından mecburi dava arkadaşlığı vardır.

Mecburi dava arkadaşlığında; dava konusu hukuki ilişkide farklı davranmalarını önleyecek çok sıkı, iştirak halinde bir ortaklık olup, dava arkadaşları aynı şekilde ve birlikte hareket etmek zorundadırlar. İştirak halinde mülkiyet, adi ortaklık, miras şirketi gibi veya ilgililer hakkında tek bir karar verilmesi zorunluluğunu doğuran davalarda davacılar şekli bakımından mecbur dava arkadaşı durumundadırlar ve dava konusu hak ile aralarında zorunlu ilişki vardır.

Özel yasasına tabii olan Anayasa Mahkemesine iptal davası açma şeklinde izah edildiği anlamda dava açan asgari 110 kişinin hukuk usulü nitelemesi ile mecburi dava arkadaşı oldukları söylenemeyecektir. Aralarında şekli bakımından olan bu zorunlu birliktelik nedeniyle dava açma şartı yerine getirildikten sonra dava açanlar yönünden dava açmada asgari sayısal zorunluluk şartının altına düşmedikçe talep konusu haklar yönünden bağımsız ihtiyari davranmalarının önüne geçecek kısıtlayıcı bir hüküm mevzuatta yoktur.

Kaldı ki, davanın konusu, dava açanlar arası şahsa bağlı sıkı bir medeni hukuk ilişkisinden değil Kamu hukukundan doğan ve toplumun tümünü ilgilendiren bir yasa uygulamasının, demokratik toplum öznelere Anayasal denetim talebine ilişkin olup bu yönüyle de mecburi dava arkadaşlığı nitelemesinden ayrıldığı düşünülmektedir.

Aktif süje olan davanın konusu, toplumun tümünü ilgilendiren içerik taşıdığından, pasif süje olan dava açanlar olup, dava açmada birliktelik zorunluluğu içinde iseler de hak, yetki ve taleplerini hukuka uygun sorumluluk bilinci dahilinde kullanmak zorundadırlar, Aksine davranışın cezalandırılacağı öngörüldüğü hallerde ceza vermenin sınırını adaletle şekillendirilmiş toplumsal yarar düşüncesi oluşturur, ve cezaların önleme iyileştirme amaçları da göz önüne alınarak adaletli bir ölçü içinde biçimlenir. Hedef cezanın yaratacağı korkutuculuk ve caydırıcılıktan toplum adına yararlanma ilkesidir.

Ceza önlemi kimi suçlardan, niteliği, işleme biçimi, Devlet için zarar alanı, SUÇTAN ZARAR GÖRENİN KİMLİĞİ vb nedenler ile farklı düzenlemeler içerebilir.

Başkanvekili

Serruh KALELİ

KARŞIOY GEREKÇESİ

6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi '**Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen** memurlar, işçiler, **sözleşmeli personel** ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına' ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere, Bakanlar Kurulu'na Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi vermektedir.

656 sayılı KHK'nin 16. maddesinin (7) numaralı fıkrasında, Başkanlıkta (TİKA'da), 657 sayılı Kanun'a ve diğer mevzuat hükümlerine bağlı kalmaksızın, **sözleşme ile yerli ve yabancı istihdam edilebileceği** hüküm altına alınmakta ve bu kişilerle ilgili diğer hususlar fıkra düzenlenmektedir. Oysa yukarıda ifade edildiği üzere, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun belirtilen hükmü salt 'istihdam edilen' kamu görevliler bakımından bir düzenleme yapılabilmesi konusunda yetki vermektedir. Diğer bir deyişle iptali istenen düzenleme hem istihdam edilmeyen sözleşmeli personelle ilgili kurallar getirmesi hem de 'yabancı uzman' adı altında statüde bulunmayan ve açıkça Yetki Kanunu kapsamı dışında olan kişileri kapsama alması itibarıyla Anayasa'nın 91. maddesine aykırı düşmektedir.

Açıklanan nedenle, anılan kuralın iptaline karar verilmesi gerektiği kanaatine vardığımızdan, aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Başkanvekili	Üye	Üye
Serruh KALELİ	Serdar ÖZGÜLDÜR	Zehra Ayla PERKTAŞ

KARŞIOY GEREKÇESİ

24.10.2011 günlü, 656 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)'nin 16. maddesinin iptali istenen (7) numaralı fıkrasının, idarenin yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesiyle bağdaşmayacak biçimde geniş bir düzenleme yetkisi kullanması nedeniyle 18.7.2012 günlü, E: 2011/113; K: 2012/108 sayılı karara ilişkin karşıoy gerekçesinde belirtilen görüşler doğrultusunda iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

KARŞIOY GEREKÇESİ

(Reddi Hakim)

6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrasında ret talebinin '*kötü niyetle yapıldığının anlaşılması*' ve '*esas yönünden kabul edilmemesi*' hâlinde, '*disiplin para cezası*' verileceği öngörülmekte, (6) numaralı fıkrasında da ret talebinin '*açıkça*' kötüye kullanıldığının tespiti aranmaktadır.

Söz konusu kurallar uyarınca disiplin para cezasına hükmedilebilmesi için, ret talebinin kötü niyetle yapılması ve ret talebi olarak gösterilen sebeplerin esastan kabul edilmemesi şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

Bu şartlardan birinin gerçekleşmesi disiplin para cezası verilebilmesi için yeterli olmayacağı gibi ret talebinin açıkça kötüye kullanıldığının da tespit edilmesi gerekmektedir.

Davacı ret sebeplerini,

- Kamuoyunda '*WikiLeaks Belgeleri*' olarak bilinen belgelere göre, 2003 yılında ABD Büyükelçisine Cumhuriyet Halk Partisi aleyhinde bir takım beyanlarda bulunduğu iddiası,

- '*Ümit ediyorum ki bu gayret, Anayasa Mahkemesine dava açmak suretiyle sorun çözme kolaylığını da ortadan kaldıracaktır*' biçimindeki 25 Nisan 2011 tarihli konuşma metninden yapılan alıntı,

ve bunları pekiştiren

- 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun iptali başvurusunda istikrar kazanmış görüşünden vazgeçerek iptal isteminin reddi yönünde kullandığı oy,

olarak gösterdikten sonra, bu sebeplerin Cumhuriyet Halk Partisi'nin tarafı olduğu davalarda, reddedilenin tarafsız davranamayacağına ilişkin kuşkulara neden olduğunu ileri sürmüştür.

İleri sürülen bu iddia, 6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (1) numaralı fıkrası çerçevesinde incelenerek, söz konusu sebeplerin tarafsız hareket edemeyeceği kanısını haklı kılan hâl kapsamında olmadığı düşüncesiyle Davacının ret talebi esastan reddedilmiştir.

Ret talebinin esastan reddedilmiş olması, talebin kötü niyetle yapıldığı anlamını taşımayacağı gibi salt reddedilme nedeniyle disiplin para cezası verilemeyeceği de açıktır. Disiplin para cezası verilebilmesi için kanunun tanıdığı bu hakkın açıkça kötüye kullanıldığının (kötü niyetle yapıldığının) tespit edilmesi gerekmektedir.

Ret talebinin, kimi internet sitelerinden elde edilebilmesi mümkün olan ret sebeplerine dayanması, belirtilen ret sebeplerinin içerikleri, ret talebinin sunulmuş biçimi, anlatım düzeni ve yargılama sürecindeki ileri sürülüş zamanı, Davacı tarafından açılan ve ret taleplerini de içeren diğer iptal davalarının konuları arasındaki benzerlik ve bu iptal başvurularındaki ret taleplerinin başvuru yönteminin ve ret sebeplerinin ayırimsız aynı olması dikkatle incelendiğinde, **ret talebi başvurusunun, kanunun tanıdığı bir hakkın kanuni sınırlar içinde kullanıldığını ve**

Esas Sayısı : 2011/148
Karar Sayısı : 2012/186

yargılamanın düzenli biçimde işleyişini önlemek ve kamu düzenini bozmak gibi bir amaç taşımadığını, dolayısıyla da bu hakkın açıkça kötüye kullanılmadığını göstermektedir.

Açıklanan nedenle Davacıya disiplin para cezası verilmesi yönündeki çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye

Mehmet ERTEN

KARŞIOY GEREKÇESİ

6223 sayılı Yetki Yasası'na dayanılarak kararlaştırılan 656 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) 16. maddesinin iptali istenilen (7) fıkrasında '*Başkanlıkta, 657 sayılı Kanuna ve diğer mevzuat hükümlerine bağlı kalmaksızın, sözleşme ile yerli veya yabancı uzman istihdam edilebilir. Sözleşmeli olarak istihdam edilecek personel, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Bu personelin istihdam usul ve esasları yönetmelikle belirlenir. Bunlara ödenecek ücretin tutarı, birinci dereceli kadroda bulunan TİKA Uzmanına mali haklar kapsamında yapılan ödemeler tutarını geçmemek üzere Başkan tarafından tespit edilir. Bu fıkra uyarınca çalıştırılacakların sayısı elliyi geçemez. Başbakan onayı ile bu sayı iki katına kadar artırılabilir. Bu fıkraya göre istihdam edilecek sözleşmeli uzmanların yurtiçi ve yurtdışındaki üniversitelerin en az dört yıllık eğitim veren ve Başkanlıkça belirlenen bölümlerinden mezun olmaları şartı aranır.*' denilmektedir

Anayasa'nın 91. maddesinde, olağan dönemde çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler ile Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin düzenlenemeyeceği öngörülmüştür.

Anayasa'nın '*Hizmete girme*' başlıklı 70. maddesinde '*Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.*' denilmekte ve söz konusu kural, Anayasa'nın dördüncü bölümündeki siyasi haklar ve ödevler ile ilgili düzenlemeler içinde yer almaktadır.

656 sayılı KHK'nin 16. maddesinin iptali istenilen (7) fıkrasında, 657 sayılı Kanun'a ve diğer mevzuat hükümlerine bağlı kalmaksızın, sözleşme ile yerli veya yabancı uzman istihdam edilebileceği, onlara ödenecek ücretle ilgili dikkate alınacak unsurlar ile miktarının belirlenmesi, çalıştırılacakların sayısı ve bunlarda aranacak nitelikler düzenlenmektedir. Söz konusu düzenlemenin, kamu hizmetine girme hakkına ilişkin olduğunda ve bu hakkın da

Esas Sayısı : 2011/148
Karar Sayısı : 2012/186

Anayasa'nın dördüncü bölümündeki siyasi haklar ve ödevler ile ilgili yasaklanan alan içinde yer aldığı duraksama bulunmamaktadır.

Buna göre, 656 sayılı KHK'nin 16. maddesinin (7) fıkrası, Anayasa'nın 91. maddesi ile olağan dönemde çıkarılacak kanun hükmünde kararname için yasaklanan alanı düzenlemekte ve bu haliyle Anayasa'ya aykırılık oluşturmaktadır-

Ayrıca, 656 sayılı KHK'nin dayanağı olan 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı 'Yetki Yasası', kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenerek, bu hizmetlerin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesinin; atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme konularında düzenlemeler yapılmak suretiyle de kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memur, işçi, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliklerinin artırılmasının sağlanması için, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname (KHK) çıkarma yetkisi verilmektedir.

656 sayılı KHK'nin 16. maddenin iptali istenilen (7) fıkrasında sözleşme ile yerli veya yabancı uzman istihdam edilebileceği, onlara ödenecek ücretin miktarı, çalıştırılacakların sayısı ve bunlarda aranacak nitelikler düzenlenmektedir.

6223 sayılı 'Yetki Yasası' ile kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesi için sadece atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme konularında düzenlemeler yapılmak suretiyle ve yine sadece istihdam edilen memur, işçi, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliklerinin artırılmasını sağlamak için Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi verildiği, yerli ve yabancı uzmanların sözleşmeli olarak istihdam edebilecekleri ve onlara verilecek ücret miktarı ile bunun Başbakan tarafından saptanabileceğine ilişkin Bakanlar Kuruluna verilmiş bir KHK çıkartma yetkisinin bulunmadığı, dolayısıyla 656 sayılı KHK'nin 16. maddesinin (7) fıkrasının 6223 sayılı 'Yetki Yasası'nın kapsamı dışındaki alanı düzenlediği, böylece kaynağını Anayasa'dan almayan bir Devlet yetkisinin Bakanlar Kurulunca kullanılarak düzenlemenin gerçekleştirildiği de anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle kuralın iptali gerektiğinden, redde ilişkin çoğunluk görüşüne katılmadım.

Üye

Mehmet ERTEN

DEĞİŞİK GEREKÇE

6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi 'kamu kurum ve kuruluşlarında **istihdam edilen** memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği arttırmak üzere, buların atanma, nakil, görevlendirme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına' ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere, Bakanlar Kurulu'na Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi vermektedir.

656 sayılı KHK'nin iptali istenen 16. maddesi memuriyet statüsüne alınmaya ilişkin bir düzenleme niteliğindedir. Oysa yukarıda ifade edildiği üzere 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun belirtilen hükmü salt 'istihdam edilen' kamu görevlisi bakımından bir düzenleme yapılabilmesi konusunda yetki vermektedir. Diğer bir deyişle, iptali istenen düzenleme Yetki Kanunu kapsamı dışında kalmakta ve bu mahiyeti itibariyle de Anayasa'nın 91. maddesine aykırı düşmektedir.

Açıklanan nedenle, anılan maddenin iptaline bu gerekçeyle katılıyoruz.

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Burhan ÜSTÜN

KARŞIOY YAZISI

I- Reddi hakim talebinin kötü niyetle yapıldığı gerekçesiyle DİSİPLİN PARA CEZASI UYGULANMASINA yer olmadığına dair KARŞIOY:

İptal davasını açan Parti tarafından Başkan Haşim KILIÇ'ın reddi talebinin kötü niyetle yapıldığına ve 6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrası gereğince disiplin para cezası uygulanmasına ilişkin çoğunluk kararına aşağıdaki nedenlerle katılmıyorum:

6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrasında '*Ret talebinin kötü niyetle yapıldığının anlaşılması ve esas yönünden kabul edilmemesi halinde, talepte bulunanların her birine Mahkemece beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar disiplin para cezası verilir*' denilmiş; (6) numaralı fıkrasında '*Bu Kanun anlamında disiplin para cezasından maksat, bireysel başvuru hakkını veya ret talebini **açıkça kötüye kullandığı** tespit edilen başvuruocular aleyhine verilen ' para cezası'* olduğu belirtilmiştir. Buna göre para cezası verilebilmesi için öncelikle talebin esastan reddedilmesi gerekli olmakla birlikte yeterli değildir. Talepte kötü niyet olup olmadığı talebin yerinde olup olmadığı hususundan bağımsız olarak ayrıca incelenecek, varlığı **açıkça** saptanmışsa kötü niyete ilişkin para cezasına hükmedilebilecektir.

Reddi hakim talep etme hakkı Anayasa'nın 36. maddesinde yer alan hak arama hürriyetinin ve adil yargılanma hakkının gereğince kullanılmasını güvence altına alan bir hukuk müessesesidir. Temel hakların kötüye kullanılması gerekçesi, çoğu kez hakkın özüne

dokunacak nitelikte kısıtlayıcı düşüncelere yönelebildiğinden, ihtiyatla kullanılmalı ve ancak açık, nesnel koşulların oluşması halinde başvurulmalıdır. Bu nedenle reddi hakim talepleri yönünden de kötü niyetin varlığı açık, somut ve nesnel delillere dayanmalıdır. Talebin gerekçelerinin yetersiz olması, davacının daha önce de benzeri nitelikte, kabul edilmeyen taleplerde bulunması, davacının mahkemeye ve hakime karşı itimatsızlığının bilinmesi, tek başına kötü niyetin kanıtlarını oluşturamazlar.

Olayda davacının reddi hakim talebinde bulunmasının kendi açısından hassasiyet yaratan bazı beyan ve olgulara dayandığı, bu bağlamda:

- Başkan Haşim KILIÇ'ın aleni bir konuşmada kullandığı ifadeler siyaset alanına giren eleştirilerdir. İyi işleyen demokrasilerde yüksek yargı başkanlarının siyaset alanına yönelik, ifade özgürlüğü kapsamında da olsa, yorum veya değerlendirme yapmaları olağan değildir. Öte yandan, Anayasa'nın 150. maddesine göre iptal davası açma hakkı Cumhurbaşkanına, iktidar ve ana muhalefet partisi Meclis gruplarına ve TBMM üye tamsayısının en az beşte biri tutarındaki üyelere ait olup, bunlardan Cumhurbaşkanının dava açması uygulamasına uzun süredir rastlanmadığı, iktidar partisinin dava açtığına ise hiç görülmediği bilinmektedir. Bu durumda eleştirinin hedefinin ana muhalefet olduğu açıktır.

- WIKILEAKS belgeleri her ne kadar hukuki bir işleme veya karara esas alınabilecek nitelikte değilse de bunlarda geçen anlatımların davalı partide menfi yönde subjektif kanaat veya kuşku uyandırmaya elverişli oldukları

anlaşılmaktadır.

Başkan Haşim KILIÇ'ın derdest olan davada tarafsız hareket edemeyeceği yönünde somut bir ret nedeni bulunmamakla birlikte Sayın Başkan'dan kaynaklanan nedenlerle davacıda bir hassasiyet doğmuş olduğu, dosyadaki evraktan anlaşılmaktadır. Bu nedenle olayda açıkça kötü niyet bulunduğu söylenemez. Para cezasına hükmedilmemesi gerekir.

II- KHK Kurallarına İlişkin Karşılıy Gerekçesi:

656 sayılı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 16. maddesinin (7) numaralı fıkrasında, Başkanlıkta 657 sayılı kanuna ve diğer mevzuat hükümlerine bağlı kalmaksızın, sözleşme ile yerli veya yabancı uzman istihdam edilebileceği, bu personelin istihdam usul ve esaslarının yönetmelikle belirleneceği, bunlara ödenecek ücretin birinci dereceli kadroda bulunan TİKA uzmanına mali haklar kapsamında yapılan ödemeler tutarını geçmemek üzere Başkan tarafından tespit edileceği öngörülmektedir.

Düzenlemenin, 16. maddenin (3), (4) ve (5) numaralı fıkralarının iptaline ilişkin gerekçelerle iptali gerektiği düşüncesindeyim.

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

KARŞIOY GEREKÇESİ

(Reddi Hakim)

6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (5) numaralı fıkrasında red talebinin 'kötü niyetle yapıldığının anlaşılması' ve 'esas yönünden kabul edilmemesi' halinde talepte bulunanların her birine beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar 'disiplin para cezası' verileceği düzenlenmiştir. Aynı maddenin (6) numaralı fıkrasında ise, bu Kanun anlamında disiplin para cezasının bireysel başvuru hakkını veya red talebini 'açıkça kötüye kullandığı' tesbit edilen başvuru aleyhine verilen para cezası olduğu belirtilmiştir.

Görüldüğü gibi disiplin para cezasına hükmedilebilmesi için red talebinin kötü niyetle yapılması (açıkça kötüye kullanılması) ve talebin esastan kabul edilmemesi koşullarının birlikte bulunması gerekmektedir.

Bu durumda her somut olayda olayın özelliğine göre 'hakimin reddi talebinin kötü niyetle yapıldığı' hususu mahkemece takdir edilecektir.

Davada, davacının hakimin reddi talebinin reddedildiği açıktır. Ancak dosyanın incelenmesinden bu talebin kötü niyetle yapıldığı konusunda herhangi bir belge ve bilgi bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenle kararın 'hakimin reddi talebinin kötü niyetle yapıldığının kabulü ile talepte bulunanlar hakkında disiplin para cezası uygulanması' yolundaki kısmına katılmıyorum.

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ